Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Beheerplan bomen
Zaaknummer	59931-2020
B&W vergadering	12 januari 2021
Integrale advisering	Hennie Rodijk en Jeroen Hoppenbrouwer, Ruimte, Arjen Vrolijken, financiën en Wilco Blokker, Beheer
Portefeuillehouder	Dhr. J. (Jacques) van Loevezijn
Voor informatie	Wendy Busscher

Bestuurssamenvatting

Het planmatig beheren en onderhouden van bomen is vastgelegd in het beheerplan bomen. Uit de huidige beheersituatie (op basis van inspectiegegevens) is gebleken dat snoei een heel groot aandachtspunt is en dat door veel snoei de risico's en de problemen rond bomen weg genomen kunnen worden.
Bij het vaststellen van de begroting 2021 heeft de gemeenteraad voor een periode van 3 jaren € 133.000 per jaar aan extra middelen beschikbaar gesteld voor het bomenonderhoud. De onderbouwing van deze keuze en de aanpak die hierbij wordt voorgesteld is vastgelegd in het beheerplan bomen. Uw college wordt voorgesteld het beheerplan bomen vast te stellen en hieraan uitvoering te geven.

Beslispunten

1. Het beheerplan bomen vast te stellen.
2. Uitvoering te geven aan het, in het beheerplan bomen geschetste, planmatig onderhoud waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld.
3. De raad te informeren middels het toezenden van het college-advies en het beheerplan bomen.

Besluit

Conform,

Inleiding

De functies, waarden, effecten en prestaties van bomen worden steeds beter onderkend. Bomen zijn naast hun reguliere functies (verkeersgeleiding, groenaankleding) onmisbaar in de kringloop (CO_2, N_2 en O_2) en krijgen een steeds grotere rol bij klimaatadaptatie en biodiversiteit.
Het is daarom van belang om een actueel bomenbeheerplan te hebben dat inzicht geeft hoe we er als gemeente voor staan met ons dagelijks onderhoud, of we kunnen voldoen aan de wettelijke zorgplicht (borgen veiligheid) en of er geen kapitaalsvernietiging optreedt. Daarnaast geeft een actueel beheerplan inzicht in de vervangingsopgave. Het beheerplan bomen gaat uit van cyclisch beheer gedurende de komende negen jaar.

Uit de huidige beheersituatie komt naar voren dat snoei een heel groot aandachtspunt is. De gemeente Raalte heeft 51 procent risicobomen (landelijk 20 procent). Het risico en de problemen rond bomen kunnen door middel van veel snoeien weggenomen worden.
Om de grote achterstanden in snoei weg te werken wordt de komende jaren toegewerkt naar planmatig onderhoud boombeheer. Over zes jaar (twee beheercycli) moeten de snoeiachterstanden ingelopen zijn. Hiervoor is in de eerste beheercyclus (3 jaar) jaarlijks een investering nodig van € 133.000. In de tweede cyclus kan met het huidig beschikbare bomenbudget het bomenonderhoud verder op orde worden gebracht. Vanaf 2027 kan door deze efficiënte werkwijze waarschijnlijk een besparing van € 52.000 gerealiseerd worden (return on investment). Bij de begrotingsbehandeling op 10 november 2020 zijn de hiervoor benodigde financiële middelen inmiddels beschikbaar gesteld.
In het bomenbeheerplan is naast de technische opgave ook de vervangingsopgave voor bomen indicatief inzichtelijk gemaakt. In de strategie openbare ruimte en het meerjaren programma (MIP-OR) die nu in ontwikkeling zijn, wordt dit verder uitgewerkt. Daarnaast zijn ook nieuwe (nu bekende) ontwikkelingen zoveel mogelijk meegenomen in het bomenbeheerplan waardoor beter invulling gegeven kan worden aan vragen uit de samenleving (communicatie).

Gemeenten hebben vanuit het Burgerlijk Wetboek de zorgplicht voor het gemeentelijk bomenbestand. In het Groenbeleidsplan 'Groen samen doen' en de Kadernotitie Bomen 2017 zijn ambities, kaders en uitgangspunten voor bomen verwoord. Dit is op tactisch niveau in het bomenbeheerplan verder uitgewerkt, waarbij bijzondere aandacht is besteed aan het zo effectief mogelijk inlopen van de snoeiachterstand.

Beoogd effect

Het vaststellen van het bomenbeheerplan met als doel om het achterstallig onderhoud bij gemeentelijke bomen terug te dringen. Door het boombeheer planmatig vorm te geven voldoet de gemeente aan haar zorgplicht en werkt ze aan een bomenbestand dat veilig is. Hiermee kan daadwerkelijk uitvoering worden gegeven aan het boomonderhoud in de gemeente Raalte, binnen de kernen en wijken en het buitengebied.

Argumenten

1a) Met het vaststellen van het beheerplan bomen wordt bijgedragen aan een veilige en toekomstbestendige openbare ruimte waarin bomen een belangrijke rol vervullen en wordt voldaan aan de zorgplicht voor de gemeentelijke bomen (conform Roalter Akkoord).
De snoei van de bomen moet op orde zijn. De snoeiachterstanden moeten ingelopen zijn en de bomen moeten planmatig onderhouden worden. Daarnaast worden slecht functionerende bomen vervangen worden door passende exemplaren.

1b) Met het vaststellen van het beheerplan bomen wordt de herkenbaarheid en (cultuurhistorische) identiteit van centra en buitengebied behouden en wordt indien mogelijk versterkt. Daarnaast wordt ingezet op duurzaam en robuust groen.
Aandachtspunten hierbij zijn de kwaliteit van de boomstructuren en aandacht voor de juiste boomsoort en voldoende boven- en ondergrondse ruimte bij nieuwe aanplant. Door de juiste boom op de juiste plek te planten kan deze bijdragen aan een duurzame toekomstbestendige openbare ruimte. (Bio)diversiteit in soorten en cultivars dragen hier eveneens aan bij.

1c) *Met het vaststellen van het beheerplan bomen wordt helder hoe bewoners en gebruikers van de openbare ruimte worden betrokken bij het bomenbeheer.*
Informatie over onderhoud, overlast en andere zaken rondom de gemeentelijke bomen wordt helder gecommuniceerd. Waar mogelijk en passend worden bewoners betrokken.

2a) Door uitvoering te geven aan het planmatig onderhoud is uw college op de hoogte van de meest effectieve inzet van middelen

Drie jaar extra investeren in planmatig onderhoud (€133.000 per jaar) levert vanaf 2027 jaarlijks een besparing op van € 52.000. Return on investment is na ongeveer 7 jaar bereikt.
Het aantal calamiteiten en meldingen loopt terug waardoor er vooral ingezet kan worden op planmatig onderhoud. Er hoeft nog maar zeer beperkt incidenteel gesnoeid te worden waardoor de kosten voor calamiteiten en meldingen fors naar beneden gaan.

2b) *Door uitvoering te geven aan het in het bomenbeheerplan geschetste planmatig onderhoud wordt boomtechnisch gezien de veiligheid snel gewaarborgd.*
Door planmatig onderhoud toe te passen met een 3 jarige cyclus worden bomen tijdig gesnoeid en krijgt de boom alleen kleine snoeiwonden. De boom is minder vatbaar voor ziekten en plagen waardoor de conditie beter blijft en de boom "langer meegaat" en minder snel vervangen hoeft te worden. Na 2 cyclussen zijn snoeiachterstanden geheel ingelopen. De gemeente heeft haar boombeheer op orde en loopt geen veiligheidsrisico.

3a) *Middels het toezenden van deze stukken wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de toekomstvisie voor planmatige beheer bomen.*
Gemeenteraad krijgt meer inzicht in waar het door hen beschikbare gestelde budget voor bomenonderhoud voor gebruikt wordt.

Duurzaamheid
Door het invoeren van planmatig onderhoud wordt de levensduur van een boom verlengd. Daarnaast wordt ingezet op planten van duurzaam en robuust groen. Door de juiste boom op de juiste plek te planten en opgaven in de openbare ruimte integraal te verbinden wordt gewerkt aan een duurzame toekomstbestendige openbare ruimte.

Kanttekeningen
n.v.t.

Financiën
In de eerste beheercyclus (2021,2022 en 2023) is jaarlijks een investering nodig van € 133.000. In de tweede cyclus kan met het huidig beschikbare bomenbudget het bomenonderhoud verder op orde worden gebracht. Vanaf 2027 is een structurele besparing mogelijk. De structurele besparing wordt vanaf 2027 financieel in de begroting verwerkt. Na 4 jaar wordt geëvalueerd hoe het onderhoud van de bomen verloopt of deze besparing ook werkelijk haalbaar is, mocht dit niet het geval zijn, dan gaan wij hierover opnieuw met elkaar in gesprek.
Zie ook begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024.

Vervolg
De vervangingsopgave bomen wordt in de strategie openbare ruimte en het MIP-OR meegenomen.

Voor het boomonderhoud in het buitengebied is vorig jaar een Europese aanbesteding gehouden. Quercus boomexperts heeft het werk gegund gekregen. Zij voeren de komende jaren het achterstallig boomonderhoud in buitengebied uit. Hiermee is dit jaar al een start gemaakt.

Communicatie
De komende jaren wordt actief gecommuniceerd over het boomonderhoud en het belang van de bomen voor de klimaatopgave. Daarnaast worden de participatiemogelijkheden bij o.a. onderhoud bomenspiegels verder uitgerold.

Bijlagen
Bijlage	Beheerplan bomen
Bijlage	Bijlage beheerplan bomen